St. O. Iosif

Roze

poezii

Roze

Ştefan Octavian Iosif

Editura Bestseller

Imagine: Mykola Mazuryk

bestseller

Carte electronică publicată cu sprijinul Ministerului Afacerilor Externe – Departamentul Politici pentru Relaţia cu Românii de Pretutindeni.

MINISTERUL AFACERILOR EXTERNE
DEPARTAMENTUL POLITICI PENTRU RELAŢIA CU ROMÂNII DE PRETUTINDENI

E mult de-atunci...

E mult de-atunci... e mult, nepoate,
Și ca prin vis le văd pe toate...
Hei ! să te miri, să te cutremuri
De cîte-au fost nainte vremuri...
  Și-i mult, e mult de-atunci, nepoate !

Intrase sabie în țară...
Zaveră... ciumă... jaf și pară !
S-au prăpădit ai mei cu toții,
Și tot ce-aveam prădară hoții
  Și turcul stăpînea în țară...

Cum am scăpat și eu cu zile
Nici aș putea să-ți spun, copile...
Pesemne pronia cerească,
Voind ca să mă pedepsească,
  Mi-a dăruit pedeapsa-n zile...

Că, uite, vremurile-acele
De-au fost amarnice și grele,
Dar inimi drepte, credincioase,
Vin bun și cîntece frumoase
  Erau pe vremurile-acele...

Azi cat nedumerit, nepoate :
Cum toate se schimbară, toate !
Din cîntece azi n-ai ce-alege,
Nici vinul nu e vin în lege,
  Nici inimi nu mai sunt, nepoate !...

Nucul

Același loc iubit umbrești
Și-un colț de cer întreg cuprinzi,
Nuc falnic, strajă din povești,
Dasupra casei părintești
    Aceleași crăngi întinzi...

De veacuri fruntea nu ți-o temi,
Ții piept cînd vin furtuni năval —
O, de-ai putea să mai rechemi
La poala ta și-acele vremi
    De trai patriarhal !

Acel șirag de mîndre veri
De cari mi-aduc aminte-abea,
Asemeni unor dragi păreri
Ce-au legănat în mîngăieri
    Copilăria mea...

O, de-ai putea să mai aduni
Alaiul de copii vioi
Ce-n horă se-nvîrteau nebuni
Și toamna făureau cununi
    Din veștedele-ți foi !

Dar unde-s brudnicii[1] copii
Și unde-s rîsetele lor ?...
Potecile-au rămas pustii
Și-i năpădit de bălării
    Pustiul din pridvor...

De mult s-au risipit și-acei
Bătrîni ce-n umbră ți-au stătut
La sfaturi cu părinții mei,
Și frunza ce-o călcară ei
Țărînă s-a făcut !

Străjer măreț, mai ți-amintești ?...
Tu singur, încă neînfrînt,
De-amar de ani adăpostești
Ruina casei părintești
Pe care azi o cînt !

Bunica

Cu părul nins, cu ochii mici
Și calzi de duioșie,
Aieve parc-o văd aici
Icoana firavei bunici
Din frageda-mi pruncie.

Torcea, torcea, fus după fus,
Din zori și pînă-n seară ;
Cu furca-n brîu, cu gîndul dus,
Era frumoasă de nespus
În portu-i de la țară...

Căta la noi așa de blînd,
Senină și tăcută ;
Doar suspina din cînd în cînd
La amintirea vreunui gînd
Din viața ei trecută.

De cîte ori priveam la ea,
Cu dor mi-aduc aminte
Sfiala ce mă cuprindea
Asemuind-o-n mintea mea
Duminecii preasfinte...

Fusul

E liniște-n chilia bătrînei, și-nserează...
Sub vatră țîrîește un greier nestatornic.
Își leagănă-n perete tic-tacul vechiul ornic,
Se-ntunecă chilia și iar se luminează,
    Și-aleargă fusul spornic...

Topită de veghere, bunica toarce, toarce,
Cu mințile p-aiurea, cătînd la foc pierdută...
Și, ca purtat în umbră de-o mînă nevăzută,
Tot fuge-n cercuri fusul și tot mai iute stoarce
    Din caier lîna mută...

Mîhnită stă Preasfînta sub candela de pază,
Se irosește-n aer cuceernic busuiocul ;
Pe vatră luptă-n umbră mocnit și vînăt focul,
Înstreinatul greier sub vatră aiurează,
    Schimbînd într-una locul.
Și, ca-ntr-o vrajă, fusul se-nvîrte și suspină...

Amurgu-ncet își cerne cenușa obosită...
Bunica-ngîndurată zărește ca prin sită
Trecînd pe dinainte-i o viață în ruină
    Și-o lume părăsită...

Revedere

De la fereastră, din vagon,
Văd satul alb sclipind în zare...
Un șuier lung... Tresar mișcat...
Simt inima bătîndu-mi tare.

Văd poarta țărnii... Turnul vechi...
O casă... două... toate ninse !
Și gara... lume... Uite-ai mei !
M-așteaptă toți cu brațe-ntinse...

E mult de cînd nu ne-am văzut,
E-atîta haz și bucurie !
Doar numai frățiorul mic
Se uită lung : nu mai mă știe...

În ochii lui naivi și mari
Citesc un gînd, o dulce teamă...
Și parc-ar vrea să-ntrebe-ncet :
„Cine-i urîtul ăsta, mamă ?...”

Furtuna

A revenit albastrul mai !
Flori în grădină, flori pe plai
    Și flori la pălărie!
Stau ca pe spini, stau ca pe foc !
E timpul numai bun de joc
    Și bun de strengărie...

Grivei, tovarășul meu drag,
Nerăbdător așteaptă-n prag
    S-azvîrl în colț ghiozdanul...
I-e dor ca s-o pornim haihui :
Mă dau mai bine-n partea lui,
    Că nu e mai tot anul !

O șterg de-acasă frumușel :
Grivei cu mine, eu cu el,
    Și satu-n colb se-neacă...
Intrăm în codru, și Grivei
A-nnebunit de vesel ce-i :
    Mă mușcă, sare, joacă...

Dă spaima-n vrăbii, latră-n vînt,
Își face mendrele ; eu cînt,
    Și codrul lin răsună...
Pe sus trec leneș nouri grei —
Noi nici nu ne gândim la ei,
    Și doar aduc furtună !

Abia o creangă s-a mișcat,
Și-n freamăt lung, neașteptat,
Lumina-n zări se stînge...
Un roi de frunze joacă-n drum —

Tot codrul e-un vîrtej acum,
Și eu pornesc a plânge...

Alerg în jos, alerg în sus :
Am rătăcit, și urme nu-s
Oriîncotro m-aș duce !
Un fulger ! — repede mă-nchin...
Ah, mii de duhuri negre vin
Și vor ca să m-apuce...

Cad în genunchi, prins de fior...
Răzbubuind din nor în nor,
Un trăsnet se descarcă !
Zic Tatăl nostru, și Grivei
Se uită țintă-n ochii mei :
Și el se roagă parcă...

Dar iată ! cît ne-am închinat,
Un colț de cer s-a luminat,
Și codru-i plin de soare...
Ieșim voioși la cîmp deschis
Și-mi pare că a fost un vis
Furtuna trecătoare !...

Visul

Bine ai venit, april,
Lună răsfățată !
Zburd și cînt, zglobiu copil,
Ziulica toată !...

Înainte-mi — cîmp deschis...
Stau fără de țîntă.
Totu-i adîncit în vis,
Prins de vrajă sfîntă.

Jos, pe dîmb, mă tolănesc,
Fermecat de lene,
Și din ce în ce clipesc
Tot mai des din gene...

Somnul vine mîngîios,
Soarele mă-mbată,
Parc-aud un basm frumos
Cu: „A fost odată...”

În auz îmi sună blînd
Zumzetul de-albine...
Mîndre zâne vin tinzînd
Brațele spre mine.

Tainice spre mine vin
Toate laolaltă,
Rîd și-n jur de mine, lin,
Prinse-n horă, saltă...

Dar cînd sar să le cuprind,
Caut cu-ntristare :
Stol de porumbei sclipind
Flutură în zare...

Vară

Asfințește. Printre ramuri
Aurite-n foc de soare,
Tremură nenumărate
Mici ferești strălucitoare.

Sub arțar, plecat, moșneagul
Șade cu luleaua-n gură,
Pare că-i cioplită-n piatră
Luminoasa lui figură...

Joacă în văzduh țînțarii ;
Pe furiș, prin frunza rară,
Ca un zgomot de șopîrle
Drăcușorii se strecoară,

Ici și colo doar s-arată
Printre crengile mișcate,
Și, pitiți, șoptesc în umbră,
Se ghiontesc, rîd pe-nfundate...

Dînd semnal întregei cete,
Cel din urmă-n fund dispare...
— Caută-i de-acu, băiete !
Mută stă grădina mare...

Tresărind, pășește-n taină,
Doar prin foi adie vîntul...
Stă și-ascultă... Unde-s oare ?
Nu se știe ca pămîntul !

Moșule, tu știi, pesemne,
Stai cu degetul la gură,
Și, zîmbind șiret, ce dulce
Amintirile te fură...

Dar deodat' s-aude-un țipăt,
Și din nalta bălărie
Sare o fetiță blondă
Ca un fir de păpădie !

Geaba fuge nebunește
Ca să scape de ștrengar...
Din tufișuri, pretutindeni,
Alte capete răsar...

E un haz ! Cu larmă mare,
Toți, jucînd, se strîng[1] în drum,
Și bunicul rîde tare
Pipa scuturînd de scrum...

Cobzarul

Salută zdrăngănind din strune,
Bătînd cadența din picior,
Și cîntă, legănându-și capul,
Cobzarul, mândru cerșetor...

Iar după datina străbună
Cînd îi întinzi paharul plin,
El nu bea pînă ce închină
Și varsă jos un strop de vin...

— Cobzarule, de-ai și cît farmec
Și voie bună răspîndești
Cu zvonul cîntecelor tale
În inimile românești !

Noi toți sîntem așa de tineri,
Că am putea să-ți fim nepoți...
Dar cînd ne zici bătrâna doină
Ești cel mai tînăr dintre toți !

Cucoarele

Satu-i strîns în bătătură,
Cîntă, joacă, chefuiește...
Sună toba ; plin dulapul
    Se-nvîrtește.

În văzduh e-atît albastru !
În senin e-atîta soare !
Înnegresc departe stoluri
    De cucoare...

Vin copiii-n fuga mare,
Iese lumea-n drum grămadă, —
Un moșneag ridică mîna
    Să le vadă...

Dă din cap, zîmbind, clipește
Și îngînă veteranul :
— Le-oi mai apuca eu oare
    Și la anul ?...

Veselie

La orîndă-i o beție
Strașnică în astă-seară!
Nimini nu mai vrea să știe
Ce viforniță e-afară...

Glasuri vesele răsună,
Zic vioare, urlă vântul...
Joacă toți cu voie bună,
Duduie sub ei pămîntul !

Dînd uitării grija, scîrba,
Inima în piept le saltă...
Pîn' și popa-i trage sîrba,
Cu creștinii laolaltă !

Bate-n cizme, stă să cadă,
Dînd potcapul către ceafă...
Trei moșnegi aprinși la sfadă
Se-ndulcesc din a garafă...

Și petrec ! E o urgie
A lui Dumnezeu afară,
Dar e-atîta veselie
La orîndă-n astă-seară !...

De ziua mea

Aș vrea să fiu un biet bunic,
Adus din spate și pitic,
Să-mi mîngîi barba albă;
Să stau la foc, de somn să pic,
Visînd la vremea dalbă...

În jurul meu să am nepoți,
Și pe genunchi să-i joc pe toți
Și să le-nșir alene
Povești cu zmei și Barbă-Coți
Și mîndre Cosînzene.

Să rîd cu ei, copilăros,
Cînd, moțăind, mi-atîrnă-n jos
Al scufei mele ciucur ;
Cînd ei mă trag de păr vîrtos,
Să-i cert și să mă bucur...

Ori, vara, să mă plimb cu ei
Domol pîn vechile alei,
Cu tacticoase pasuri :
Să-i țiu mereu sub ochi mei
În lungile popasuri...

Și-n poarta casei, pe-nserat,
Cînd oamenii se-ntornă-n sat
Și-mi dau, pe rînd, binețe,
Să-ngîn pe nas, îngîndurat,
Un psalm de tinerețe...

Domnu profesor

Nimic nu-nvață blestemații !
Și eu mi-am zis de-atîtea ori
Că dau la dracu meditații...
Dar vezi că cele trei surori
Îmi sînt cu mult mai dragi ca frații
Cei răi și neascultători.

Afară-i noapte, vijelie,
Și-i cald în salonașul lor...
Mă-ntîmpină cu veselie
Și toate mă salută-n cor
Și fiecare vrea să știe :
„Ce face domnu profesor?”

În lecții ele-și spun secrete,
Fac haz pe socoteala mea.
Își mușcă buzele șirete,
Pufnesc de rîs, fără să vrea...
„Ti, bată-vă norocul, fete !”
Și mama face haz și ea...

La masă — glume, gălăgie...
Și cea dintîi îmi toarnă vin,
Drăguț a doua mă îmbie,
A treia-mi dă paharul plin...
E, cine-mi poate spune mie
În sănătatea cui să-nchin ?

Tîrziu, cînd plec de ies în stradă
Și-i întunerec peste tot,
Ah ! unde-s ele să mă vadă,
Orbit de viscol, cum înot

Prin valurile de zăpadă...
Și drumu-i lung și nu mai pot...

În odăița-ntunecată
E frig... Eu, zgribulit, din pat
Ascult vifornița turbată
Și-adorm cu gîndul fermecat
La basmul vechi : „Au fost odată
Trei mîndre fete de-mpărat...”

Adio

Da, mult mai bine ar fi fost
Să fi rămas în sat la noi,
De-ai fi avut și tu vreun rost,
De-am fi avut pămînt și boi.

Că sîntem nevoiești de tot,
Și ai frați mici, și sînteți mulți...
Muncesc din greu, fac tot ce pot
Și tot flămînzi, și tot desculți !

Tu ești mai mare, mai deștept —
Cînd oi muri, pe tine-i las,
Și multe de la tine-aștept :
Nădejdea-n tine mi-a rămas.

Noroc măcar dac-ai avea
Să dai de vreun stăpîn milos :
Să-mi scrii mereu, cît 'ei putea,
Că doar tu știi să scrii frumos !

Și-acuma — ochii să-i sărut :
Mergi sănătos și fii voinic !
Dar stai, o vorb-aș mai fi vrut,
O vorbă numai să-ți mai zic :

Tot ochii ăștia, amîndoi,
Așa frumoși, așa senini,
Să mi-i aduci tu înapoi,
Să nu-i uiți, dragă, prin străini...

Învins !

De mult înstrăinatul
De-abia ce ți-a sosit,
Așterne-i, mamă, patul,
Să doarmă dus băiatul
Bolnav și obosit !

Bătu el multă cale
De cînd te-a părăsit...
Învins de dor și jale
Pe prispa casei tale
Se culcă obosit...

Ci nu-ntreba : pe unde
A fost și ce-a găsit ?
El rana-și va ascunde
Și nu-ți va ști răspunde
Decît : — Sînt obosit...

Iarmaroc

Printre mii de șatre albe
Vezi fanare în amurg
Și prin pulberea de aur
Oamenii pe uliți curg.

Uruie trăsuri și care
Tobe trîmbițe răsună;
Un balon scăpat se-nalță
Dus de vînt jucînd în lună...

Vine-un călăreț în goană
Sar lătrînd în drum dulăii -
Rîd suratele gătite
Mînă-n mînă cu flăcăii;

Și mi-e drag să merg cu dînșii
Să-i privesc și să-i ascult
Lume veselă ca astăzi
N-am mai pomenit de mult!

La ovreiu în colț e cîntec
Joacă un băiet c-o fată
Țupăind bătînd în palme,
Căci a lor e lumea toată!...

Romanța

Trecea în cîrjă sprijinit
Pe ulița pustie,
Și-n caterincă, ostenit,
El învîrtea necontenit
O veche melodie.

Era un cîntec ce-l știam
De-acasă, dintr-o sară...
Cum l-ascultam pierdut la geam,
Mi se părea că mă vedeam
La noi, acasă, iară...

Și-atîtea lucruri s-au ivit
În mintea mea cu dînsul !
Dar cînd bătrînul gîrbovit
Sfîrși romanța, m-a lovit
Pe negîndite plînsul...

Cîntec de leagăn

O grădină îngeri meșteri
Zugrăvit-au la fereastră,
Și e frig în casa noastră,
Ca subt bolta unei peșteri
Dormi, copile, dormi !

Vîntul în ogeag suspină,
Mișcă-tr-una cleampa ușii ;
Amorțit-au greierușii
Subt căușul de făină —
Dormi, copile, dormi !

Ce ridici mînuța mică ?...
Fulgii albi de nea se scutur :
Peste cap îți zboară-un flutur,
Ciripește-o rîndunică...
Dormi, copile, dormi !

Rozele

De ziua numelui, în dar,
Primise roze Anișoara...
Le-a strîns frumos într-un pahar,
Dar rozele muriră seara...

Le cercetează tremurînd,
Nedumerită, mititica,
De ce s-au stins așa curînd?
Nu le făcuse doar nimica...

Și gîndul ei nevinovat
Se-ntunecă de-atîta jale
Cînd vede cum s-a spulberat
Podoaba mîndrelor petale...

Acum, cu drag, le-adună iar.
O, de-ar putea, le-ar da ființă !
Dar izbucnește-n plîns amar
Văzînd că e cu neputință...

Sărman copil neștiutor
Ce plîngi sărmana ta comoară,
Asemeni rozelor ce mor,
Tot ce ni-e drag e dat să moară...

Moș Ajun

Printre crengi pierdute-n ceață
Luna-ncet la geam apare,
Aruncînd pe flori de gheață
Boabe de mărgăritare.

Lîngă pat, jos, în căsuță
Mama plînge despletită
Pe copila cea drăguță,
Între îngeri adormită...

...Dar ce zgomot e în tindă ?
Inima-i stă să se rumpă !
Vin copiii de colindă,
Vin la sora lor cea scumpă.

Lărmuind cu bucurie,
Bat în geam, fac zarvă multă,
Rîd cu hohot, făr' să știe
Că fetița nu-i ascultă...

Iar prin crengi pierdute-n ceață
Luna trist la geam apare
Și lucesc pe flori de gheață
Boabe de mărgăritare...

Pasteluri

I

E secetă, și de căldură
Pe cîmp porumbul se usucă,
Mor vitele în bătătură,
  Și norii vin... ca să se ducă...

Prin sat aleargă paparude,
Țăranca apă le azvîrle :
Își scutur pletele lor ude
Și-s goale ca niște șopîrle...

Țăranii-n cîrciumă s-adună ;
Pe cîmp abia se mișc-o turmă,
Tînguitor talanga sună —
Ciobanul a rămas în urmă,

Cu cotul rezemat în bîtă,
El cată dus în depărtare.
Dar seceta posomorîtă
Se-ntinde fără de hotare...

II

Prin sat aleargă paparude
Și se-nvîrtesc în danț vioaie :
Își scutur' pletele lor ude,
Cîntînd descîntece de ploaie.

Un uliu sus, deasupra noastră,
Din aripi bate ostenit,
Pierdut în liniștea albastră
A cerului nemărginit.

Nori albi din zare se ridică —
Par minunate jucării ;
Se-nșiră, se desprind, se strică
În praf de raze aurii...

III

Tresari din somn... Ce harmalaie !
Țigani cu șatra — ce mai vrei ?
În car, sub rogojina spartă,
Fumează, cîntă, rîd femei...

O droaie de copii în zdrențe
Fac roată și se bat, și sar...
Dulăi bătrîni, cu limba scoasă,
Merg serioși pe lîngă car...

Se depărtează caravana...
De praf, abia o mai zăresc...
Cîmpia ațipește iarăși,
Doar greierii mai țîrîiesc...

IV

Printre mii de șatre albe
Vezi fanare în amurg,
Și prin pulberea de aur
Oamenii pe uliți curg.

Uruie trăsuri și care.
Tobe, trîmbițe răsună ;
Un balon scăpat se-nalță,
Dus de vînt, jucînd în lună...

Vine-un călăreț în goană,
Sar lătrînd în drum dulăii,
Rîd suratele gătite,
Mînă-n mînă cu flăcăii ;

Și mi-e drag să merg cu dînșii,
Să-i privesc și să-i ascult :
Lume veselă ca astăzi
N-am mai pomenit de mult !

La ovrei, în colț, e cîntec :
Joacă un băiat c-o fată,
Țupăind, bătînd din palme,
Căci a lor e lumea toată !...

V

Coboară seara pe cîmpie...
Pe drum pustiu, un car cu boi
Se leagănă încet, departe...
Cresc nori de pulbere-napoi.

În car, îngînă cărăușul
Un cîntec vechi și trist nespus,
Ca o poveste-ntunecată
A veacurilor ce-au apus...

Și, cum se pierde-n umbra serii,
Mă-ntreb pe gînduri adîncit :
„Va răsări cîndva și steaua
Acestui neam nenorocit ?...”

VI

Trece-n sus, pe plai în sus,
Un voinic pe-un murg călare.
Înapoi se uită dus
Peste mîndrele hotare...

Dus el cată spre Ardeal,
Unde-o turlă-n fund străluce ;
Murgul urcă greu la deal,
Pe voinic de-abia-l mai duce...

Neguri de brădet se-ntind...
Turla-n văi de mult e ștearsă.
Dar voinicul pribegind
Tot mai ține fața-ntoarsă...

VII

Pe cîmpie nici un zgomot.
Din oraș abia străbate
Ca un murmur lin de-albine
Larma vieții zbuciumate.

Jos, la tabără, s-aude
Glas întîrziat de goarnă.
Cîțiva călărași cu schimbul
De la sate se întoarnă.

Plini de praf, rupți de-oboseală,
Legănați pe cai agale,
Trec pe drum ca niște umbre
Și doinesc încet de jale...

Nici un zvon apoi. Pustiul
Peste dealuri se întinde.
Cîte-o stea clătinătoare
Candela-n văzduh și-aprinde...

Artiști

Trei vagabonzi la poartă-mi vin ;
Artiști — o mică trupă :
Copiii după ei se țin,
Și cîinii dau să-i rupă...

Sunt doi micuți, e mama lor ;
Ea, cu flașneta-n spate.
E-o zi de toamnă, pic de nor,
Dar cât de triste-s toate !

Cu ochii duși, ca în extaz,
Ea cîntă, și ei joacă.
Îi cade părul pe obraz
Și praful o îneacă.

Ei joacă, sar și se-nvîrtesc,
Împiedicați în zdrențe ;
Răsuflă greu cînd se opresc
Și fac la reverențe.

Întinde piciul istovit
O pălărie spartă :
Comèdia s-a isprăvit,
De-acu — la altă poartă...

Pe urma celor ce s-au dus
Vîrtej de frunze-aleargă...
Că mulți mai poartă Cel-de-sus
Pe lumea asta largă !

Pribeagul

E noapte ; la micuța casă
Fereastra licăre-n lumină...
Vezi fețe vesele la masă:
Ei povestesc glumind și-nchină.

Tu, singur, te strecori prin ceață
Și-arunci privirea cu sfială :
Te-apucă dor de-o altă viață,
De liniște patriarhală...

În vis, te-apropii de fereastră,
Și numa-n vis le tulburi pragul :
„Primiți, primiți la vatra voastră
Să hodinească și pribeagul...”

În bal

Dansau cu fețe zîmbitoare
Și-și făureau un ideal
Din strălucirea trecătoare
A unei nopți tîrzii de bal.

În larma veselei orchestre
Înmormîntau un trist amor,
Și-n goana albelor ferestre
Zbura fantastic umbra lor.

Pluteau cu mintea rătăcită
Ca-n alte lumi, răpiți de joc...
Și-atît părea de fericită
Părechea fără de noroc !

Vremuri apuse

În parcul vechiului castel,
Pe-aleea solitară,
Un tînăr prinț rătăcitor
Se plimbă trist și visător
În fiecare seară...

Se plimbă trist și visător
Și-ngînă cu durere :
— Copilă tainică de crai,
Cu vineți ochi, cu păr bălai,
Tot sufletu-mi te cere...

Se plimbă visător și trist
Și cu durere-ngînă :
— De ce nu vrei să te ivești
Din ceața vechilor povești
Să-mi faci un semn de mînă ?

E-o liniște de cimitir
În parcul singuratic :
— O, dați-mi mîndrul buzdugan
Și-aduceți calul năzdrăvan
Ce-adulmecă jăratic...

Ca-n cimitir e liniște
În tainica grădină.
Trist razele prin cetini curg
Și luminează în amurg
Castelul în ruină...

Cu genele plecate

În castelul dintre codri
Liniște-i ca în mormînt :
Nu s-a pomenit de-o vreme
Înăuntru-i rîs ori cînt.
Credincioșii casei umblă
Muți în tainica tăcere,
Rar își fac un semn ori schimbă
Șoapte-n umbră de unghere,

Nu cumva să strice pacea
Doamnei triste, adorate,
Ce de-a pururi nu ridică
Genele ei lungi, plecate...
Tristă-i totdeauna doamna,
Palidă în neagra-i haină,
Și cu nimeni nu grăiește...
   În castelul vechi e-o taină.

Însă cînd barbarul mîndru
Vine de la vînătoare,
Pașii grei și glasu-i aspru
Lung vuiesc prin coridoare...
Toți, înfiorați, aleargă
De porunci să țină seamă,
Umiliți i se închină,
Galbeni, tremurînd de teamă.
Vai de-acei ce-i stau în cale
Cînd sprînceana i se-ncruntă,
În sălbateca-i privire
Sîngeră pedeapsa cruntă...
*
Numai doamna, numai dînsa,
Liniștită îl așteaptă,

Buzele-i subțiri și fine
Nu surîd, nu scot o șoaptă.

Numai ei, cînd îl zărește,
Inima nu i se bate,
Și de-a pururi nu ridică
Genele ei lungi, plecate...

Uneori, sus, la fereastra
Din iatac, stă nemișcată ;
Peste munți, peste hotare
Caută îngîndurată...

Uneori încet se urcă
Sus, pe-ntunecata stîncă,
Și, visînd, privește dusă
În prăpastia adîncă...

Tristă-i totdeauna doamna,
Palidă în neagra-i haină...
În castelul dintre codri,
În castelul vechi, e-o taină.
*
Amîndoi stau față-n față-n
Vechea sală strămoșească
— M-ai chemat ?... întreabă doamna,
Mîndră, fără să-l privească.

El, c-un scrîșnet de mînie,
Palid prinde biciu-n mînă.
Face-un pas, vrînd s-o lovească
În pornirea lui păgînă...
Brațu-i cade... Întîlnise
Iar privirile-i pierdute
Pironindu-l doar o clipă...
Năbușit, îngînă: — Du-te...

*

Miez de noapte bate straniu,
Răspunzînd din stîncă-n stîncă :
În castelul dintre codri,
În iatac, lumină-i încă.

N-are somn sărmana doamnă,
Negre amintiri o dor :
Inima-i însîngerată
Se-nfioară-n preajma lor...

Ochii ei lucesc mai negri,
Albă-i fața ei ca varul ;
Ea desface scrinul antic,
Trage-ncetinel saltarul,
Ce, rostogolind din umbră
Orbitorul lui tezaur
Joacă-n schinteieri sub para
Candelabrului de aur :
Diamante, și rubine,
Și topazuri, și safire
Tremură în mii de ape
Și se bat în strălucire...

Un inel e între pietre,
Un inel pătat de sînge...
Ea-l întoarce, și-l privește...
Și pornește-ncet a plînge,

Iat-o scoborînd în umbră,
Ca o umbră de ușoară,
Scările de marmur albe,
Orice freamăt o-nfioară...

A trecut de pragul porții...
Noaptea-i mută și senină ;

Pe prapastie răsare,
După stîncă, luna plină.

Două brațe, sus, pe stîncă,
Albe se înalță-n lună,
Și de-un țipăt lung izbite,
Negurile-adînci răsună...

Baladă

Prin crîngul străbătut de lună,
De primăvară înflorit,
Pribeagă, cîntă o nebună
Trecînd cu părul despletit.
Și-n păru-i poartă o cunună
De mirt, și mirtu-i veștejit...

— Copilă dragă, fiii cuminte
Și fugi de dragoste în mai...
O, nu te-ncrede-n jurăminte
Și nu iubi în luna mai !...
Copilă dragă, fii cuminte...

Te-așteaptă ceasul rău în cale
Pe înfloritele poteci,
Și tot norocul vieții tale
Se va întuneca pe veci...
Te-așteaptă ceasul rău în cale...

Și-atunci vei plînge-așa,-n neștire,
Și vei înnebuni de dor,
Nici n-o să afli liniștire,
Că nu e leac alinător,
Vei plînge singură,-n neștire...

Doar am iubit și eu ca tine
În mai, și n-am avut noroc !
Privește și ia seama bine
Cum rătăcesc din loc în loc,
Doam am iubit și eu ca tine...

Dar tu, copilă, fii cuminte
Și fugi de dragoste în mai !
O, nu te-ncrede-n jurăminte
Și nu iubi în luna mai...
Copilă dragă, fii cuminte...

Prin crîngul luminat de lună,
De primăvară înflorit,
Pribeagă, cîntă o nebună :
Ea poartă părul despletit,
În păr i-atîrnă o cunună
De mirt, și mirtu-i vestejit...

Doina

Se tânguiesc
Tălăngi pe căi,
Și neguri cresc
Din negre văi,
Plutind pe munți...
La făgădău,
La Vadul-Rău,
Sus, la răscruci,
Vin trei haiduci
Pe cai mărunți...

Grăiesc încet...
Un scurt popas -
Și spre brădet
Pornesc la pas
Cei trei călări...
Sus, peste plai,
Tăcutul crai
Al nopții reci
Umbrind poteci,
Se-nalță-n zări...

Și neguri cresc,
S-anină-n crăngi; -
Se tânguiesc
Și plâng tălăngi
Pe căi pustii...
Se duc uitați
Cei trei fârtați,
Săltând în șa,
Plutind așa,
Ca trei stafii...

Dar când ajung
La cotituri,
Un chiot lung
Din mii de guri
Dărâmă stânci...
Haiducii mei
Doinesc toți trei;
Și clocotesc,
Și hohotesc
Păduri adânci...

Cîntec vechi

Codrule, stăpînule,
Codrule, bătrînule !
Mișcă-ți tu poienile
Și-ți ridică genele,
De privește pînă-n zare :
Nu s-arată șir de care,
Șir de care ferecate,
Scîrțîind împiedicate,
De-angarale-mpovărate,
De neferi încunjurate ?...

Codrule, stăpînule,
Codrule, bătrînule !
Scutură-ți tu pletele
Să s-adune cetele :
Cetele haiducilor,
Spaimele răscrucilor,
Să răstoarne carăle,
Vînzolind covoarăle,
Să desfunde lăzile,
Să-și împartă prăzile...

Haiducul

Lumina aurie ce cerne printre cetini,
Trecînd, ca o nălucă, în zarea din apus,
Haiducul rătăcește, cu flinta-n spate, dus :
În toată lumea largă el n-are alți prieteni
Decît copacii-n codru și nourii de sus.

Înfiorat de taina singurătății grele,
Străvechiul codru sună, foșnindu-și frunza rar...
Voinicul prinde-un zgomot venit dinspre hotar :
Își saltă dîrz podoaba de-alămuri și de-oțele,
Și ochii lui sălbateci străfulgerînd tresar.

Cum se ridică leul stăpîn într-o pustie
Și-așteaptă prada mîndru, cu nările în vînt,
Ca dintr-o săritură s-o culce la pămînt,
Haiducul clocotește de ură și mînie,
Și pieptul i se umflă, stînd să zbucnească-n cînt...

Dar din tufiș trei focuri vrăjmașe se descarcă, —
Un răcnet moare-n pieptul rănitului erou !
El vrea să se ridice și cade-n brînci din nou :
Din somn tresare codrul, rănit și dînsul, parcă,
Și urlă de durere, cu repetat ecou...

Salcîmul

Priveghiuri lungi de toamnă. În sfeșnic lumînare
Se luptă-n întuneric, tot scăpătîndu-și zarea,
Precum se luptă somnul cu jalea ce te-apasă
În liniștea ploioasă...

Deodată triste glasuri sporesc mocnita jale,
Bat fîlfăiri greoaie dasupra casei tale...
Se face iar tăcere... și te străbat fiorii :
Ne lasă și cucorii !

„Fugiți, fugiți departe, întîrziate stoluri,
Să nu v-apuce-n cîmpuri înghețul de la poluri
!...”
Suspină trist în urmă, foșnindu-și frunza moartă,
Salcîmul de la poartă...

Nopți de vară

La casa fără lacăt
Doar luna de mai vine
S-o cerceteze-n treacăt
În nopțile senine.

Perdele-nvechite
Atîrnă într-o parte
Ca aripi ostenite
La geamurile sparte.

Doar șoareci țin soborul
Ungherelor uitate,
Păienjeni țes covorul
Uitării-ntunecate.

Și-aceeași armonie
De greieri trist răsună
În casa cea pustie
Sub farmecul de lună...

Fulgii

Zăceau priveliștele moarte
Sub cerul sur, în asfințit,
Și-abia mai auzeam departe
Un glas de crivăț amorțit.

În mijlocul naturii mute
Eram eu singur călător :
Îmi aminteam de vremi trecute
Și mă visam în viitor...

Iar din imperiul tăcerii
Se desprindeau fulgi mari de nea :
Cădeau încet, cădeau puzderii
În urma și-naintea mea...

Singur

Te simți mai singur astă-sară,
Mai mohorîtă-i azi odaia...
Auzi cum șiruie afară,
De-a lungul streșinilor, ploaia !

Trist, ca o plîngere-necată,
Răsună-n noaptea cea pustie,
În noaptea asta-ntunecată
Ce-ți pare-un veac de insomnie...

Și cum în van te lupți cu firea
Să cauți vieții tale țîntă,
Să smulgi o rază din orbirea
De patimi care te frămîntă,

Se-nalță-n mintea-ți aiurită
Stafia vremilor uitate,
Privindu-te nedumerită,
Cu brațele încrucișate...

Cîntec

Cutreieri ulițele-n rînd,
Un cîntec tainic șuierînd :
E-ntîia zi frumoasă, caldă ;
O vrabie-n nisip se scaldă
Și ciripește-atît de blînd !

Te-nviorezi și prinzi puteri
Sub vraja dulcei mîngîieri —
La umbră însă-i frig și-acuma,
Și noaptea tot mai cade bruma,
Și-n suflet tot mai plîng dureri...

O rază

Străin pierdut, pe lume fără parte,
Răznit de-ai tăi, de tot ce-ai scump departe,
În van ai blestema și-n van ai geme :
Nu vor veni, în orele supreme,
Plîngînd încet pe nume să te cheme,
Nici să-ți închidă ochii după moarte...

La ce amarul deznădejdei multe,
Zădărnicia unor lacrimi smulte,
Biet suflet gata să-și pornească zborul ?
Alină-ți plînsul, potolește-ți dorul
Și-ntoarce-te spre-Atoteștiutorul :
El singur numai poate să te-asculte...

Precum pe văi se desprimăvărează,
Pe frunte blînd te-o mîngîia c-o rază
Ce va străbate-ntreaga ta ființă...
Atunci adoarme orice suferință.
Priviți la ceruri cu recunoștință,
Căci Dumnezeu pe toți ne are-n pază !

Acolo

Tu, singuratică și-albastră,
Rătăcitoare-n infinit,
La ce mă chemi necontenit,
Acolo-n colțul de fereastră,
Să te ador înmărmurit ?...

Și spune-mi ce-nrudită vrajă
Și ce îndepărtat mister
Mă face pururi să te cer
Deasupra capului de strajă,
Stea singuratică pe cer ?...

Poveste

Se spune-n basme c-a trăit
Demult, demult pe lume-odată
Un biet copil orfan, robit
De-o vrăjitoare blestemată.

În lanțuri ea-l ținea oricînd,
Și el plîngea de disperare,
Dar lacrimile-i, picurând,
Se prefăceau mărgăritare...

Iar vrăjitoarea le strîngea
Și tot mai multe vrea să strîngă,
Încăt din ce mai mult plîngea,
El tot mai mult avea să plîngă...

Așa, copii obijduiți
Pe lumea noastră sînt poeții,
Încătușați și chinuiți
De vraja blestemată-a vieții.

Ei plîng de drag, ei plîng de dor,
Și cearcă în zadar uitare,
Sporind cu lacrimile lor
Comoara de mărgăritare !

Cîntec

Noapte, — noapte, iar mă lași
Singur pe cărări pustii,
Părăsit aceleiași
Palide melancolii...

Stelele se stîng acum
Roua picură pe flori :
Spune-mi, încotro să-ndrum
Pașii mei rătăcitori ?...

Rugăciune

Doamne, către tine-ndrept
Astăzi ruga mea umilă !
Iartă celuia nedrept :
De la tronul tău aștept
Cel din urmă semn de milă...

Ca un demon cad învins,
Fulgerat de suferință.
În genunchi, cu graiul stins
Și cu sufletul cuprins
De obidă și căință ;

Dornic brațele-mi întind
Către cerurile tale :
Valurile mă cuprind,
Inima mi-o simt murind
De nețărmuita jale ;

Și pre tine te mai chem :
Doamne, tu ești sfînt și mare !
Mîntuie-mă de blestem...
Către tine plîng și gem :
Îndurare !

Zadarnic !

Senina Dimineață pătrunde-n casa mută,
S-apropie de patul poetului cu teamă ;
S-aplecă, și obgajii cei palizi îi sărută.
Șoptindu-i la ureche, la visuri nouă-l cheamă :

— E primăvară nouă, copile, primăvară !
N-auzi tu rîndunica la geamurile tale ?
N-auzi pe-nvăpăiatul Pegas zburdînd la scară,[1]
Nerăbdător să zboare pe necuprinsa cale ?

E primăvară nouă... Covor de flori s-așterne ;
În cer e zvon de clopot și glas de ciocîrile.
Viața-și rennoiește izvoarele-i eterne,
Și-i beată lumea-ntreagă de-atîta veselie !...

Poetul n-o ascultă ; rămîne surd la șoaptă :
Pleoapele-s căzute și mîinile-nghețate...
Zadarnic, jos, la scară, Pegas îl mai așteaptă,
Zadarnic mușcă frîul și din copită bate —
Zadarnic !

Table of Contents

Roze
E mult de-atunci...
Nucul
Bunica
Fusul
Revedere
Furtuna
Visul
Vară
Cobzarul
Cucoarele
Veselie
De ziua mea
Domnu profesor
Adio
Învins !
Iarmaroc
Romanța
Cîntec de leagăn
Rozele
Moș Ajun
Pasteluri
I
II
III
IV
V
VI
VII
Artiști
Pribeagul
În bal
Vremuri apuse
Cu genele plecate
Baladă
Doina
Cîntec vechi

Haiducul
Salcîmul
Nopți de vară
Fulgii
Singur
Cîntec
O rază
Acolo
Poveste
Cîntec
Rugăciune
Zadarnic !

Table of Contents

Roze	1
E mult de-atunci...	2
Nucul	3
Bunica	5
Fusul	6
Revedere	7
Furtuna	8
Visul	10
Vară	12
Cobzarul	14
Cucoarele	15
Veselie	16
De ziua mea	17
Domnu profesor	18
Adio	20
Învins !	21
Iarmaroc	22
Romanța	23
Cîntec de leagăn	24
Rozele	25
Moș Ajun	26
Pasteluri	27
I	28
II	29
III	30
IV	31
V	32

VI 33
VII 34
Artiști 35
Pribeagul 36
În bal 37
Vremuri apuse 38
Cu genele plecate 39
Baladă 43
Doina 45
Cîntec vechi 47
Haiducul 48
Salcîmul 49
Nopți de vară 50
Fulgii 51
Singur 52
Cîntec 53
O rază 54
Acolo 55
Poveste 56
Cîntec 57
Rugăciune 58
Zadarnic ! 59